

Logga skapad av Lars-Åke
och Viola Cronholm 1977

Algutsrums Skytteförenings ungdomsverksamhet 1968-2025

Algutsrums skytteförening bildades 1903 som en skarpskytteförening, vilket var vanligt över hela landet vid denna tiden. Man utövade då som tävlingsform, skjutning med Mausergevär och senare, under 1960-talet, med automatvapen av typ "k-pist". Dels var tanken att öka försvarsförmågan i Sverige och dels att få en nationell spridning av skytte- och försvarskunskaperna i landet.

Föreningens bildande, verksamhet och 300-meters skytte vid skarpskyttebanan i Algutsrum, har beskrivits utförligt i Algutsrums hembygdsbok från 1984. 300-metersskyttet flyttades för övrigt till Vicklebyskogen 1973, då banan i Algutsrum ansågs "icke lämplig" eftersom kulfånet var för smalt och skytte endast fick ske på två banor. I samband med detta uppfördes också den skyttepaviljong vid Vickleby skjutbana som används ännu idag. Skjutbanan delas med Vickleby Skytteförening.

Hösten 2024 fick undertecknad ett uppdrag av Algutsrums Hembygdsförening. Uppdraget var att beskriva händelseförloppet, med bildandet av en ungdomsförening inom luftgevärsskyttet. Hur började det? Var höll skyttet till? Hur bedrevs verksamheten? Vilka var engagerade? Hur hamnade skyttelokalen på Enbacka idrottsplats? Ja, frågorna var många och Hembygdsföreningen ville ha det dokumenterat för framtida undringar. Samtalet resulterade i den skrift du nu håller i handen.

Uppdraget var alltså att fokusera på den **verksamhet** som bedrivits inom ramen för **Algutsrums Ungdomsskytteförening** sedan mitten av 1960-talet. Fokuset kommer **inte** att handla om sportsliga framgångar, utan mera om den praktiska resa som gjorts i och med bildandet av en "ungdomssektion" som senare övergick till en självständig förening under namnet Algutsrums Ungdomsskytteförening. Temat på innehållet i denna text är att beskriva resan:

"från NTO-lokalens källare vid kyrkbacken till nuvarande skjutaneläggning vid Enbacka IP"

En resa som varade i drygt 40 år, då de båda föreningarna återigen slogs samman till en..

*Detta dokument har skrivits och sammanställts av:
Jan Sjöström, ordförande 1974-77 samt 1994-2007*

Kort bakgrundshistorik:

När Skytteföreningen verkat i drygt 60 år väcktes idén om att involvera ungdomar i skytte med luftvapen och skapa en särskild sektion för detta. Tanken var också att få en tillväxt och kanske en mjukare övergång till mauserskyttet och att fånga upp de som var intresserade tidigt. Det hade dessutom under många år arrangerats tävlingsskjutningar med luftgevär mellan olika skytteföreningar på Öland. Även Ölandsmästerskap med luftgevär sköts, men då mest med etablerade skyttar av äldre årgång. Det som till stor del påverkade detta var att verksamheten nu blivit relativt omfattande och statsmakterna villkorade utbetalning av verksamhetsbidrag med, "att det måste gå till ungdomars aktiviteter och utövande, samt vara redovisningsmässigt transparent". Beslut om detta togs på årsmötet 1968.

Vid ett möte den 14 mars 1968, under ledning av Sven Sjöström, bildade Algutsrums skytteförening en ungdomssektion med en interimsstyrelse. Som första ordförande i den nybildade sektionen utsågs Krister Karlsson och styrelsen konstituerade sig enl. följande: vice ordförande Stefan Gustavsson, sekr. Anita Bertilsson, kassör Karl-Evert Sjöström och vice sekr. Ann-Britt Nilsson. Medlemsavgiften i den nybildade sektionen bestämdes till 2 kronor. Vid årsmötet den 21/3 1969 valdes följande styrelse av medlemmarna: ordf. Mats Karlsson, vice ordf. Stefan Gustavsson, sekr. Ann-Britt Nilsson, vice sekr. Gun-Britt Svensson, kassör Karl-Evert Sjöström samt vice kassör Lars-Åke Andersson.

Algutsrums ungdomsskytteförenings ordförande under de 42 år som U-föreningen existerade, från 1968-2010:

1968-1969	Krister Karlsson
1969-1974	Mats Karlsson
1974-1977	Jan Sjöström
1977-1981	Per-Olof Sjöström
1981-1992	Stefan Rudman
1992-1995	Helena Karlsson
1995-2007	Jan Sjöström
2007-2010	Lars Karlsson

1968 verkställs alltså beslutet och Sven Sjöström och Lars-Åke Cronholm utses som ansvariga till att jobba med denna satsning. Bertil Johansson och Göran Karlsson kommer också att bli hängivna stöttepelare i skytteföreningens ungdomssatsning inom luftgevärsskytte. Vapen och övrigt materiel lånades och/eller köptes in. Lokal för verksamhetens ändamål blev NTO-lokalens källarelokal, vid kyrkbacken.

Sven Sjöström

L-Å Cronholm

Göran Karlsson

Bertil Johansson

Medlemsantalet under de första året var enligt protokoll 66 st. och luftgevärsskyttet utvecklades snabbt. Det var inte bara ungdomar från Algutsrum som deltog, Även Färjestaden, Glömminge och Torslunda bidrog. Eftersom luftgevärsskytte utövades på vinterhalvåret, var inte fotboll någon konkurrerande verksamhet vilket innebar att ungdomarna kunde delta i båda aktiviteterna.

NTO-lokalen, Kyrkbacken

NTO-lokalen, Luftgevärsskytte 1968-1988

Det var alltså här det började! Om andra alternativ fanns, vet jag inte, men utrymmet ansågs lämpligt och tillräckligt stort. Här skulle skyttet komma att bedrivas i 20 år och lokalen var tidigt, otillräcklig och trång. Vid varje skyttetillfälle var källarelokalen tvungen att iordningställas och efteråt skulle allt bort. Den totala lokalstorleken var c:a 90 kvm, varav c:a 70 kvm nyttjades till de fem tavlor/banor som det var plats för. Skyttarna placerades vid långa bord och satt på en stol och sköt 5 provskott och 10 tävlingsskott med stöd av en kudde, eller stod upp bakom bordet om skytten var äldre än 15 år. Sittande skyttar stördes av övriga skyttar, eftersom rörelser vid bordet påverkade möjligheten att hålla geväret stilla. Skjuta gick, men resultaten påverkades naturligtvis av detta. Från 1970 användes kasserade skolbänkar för ändamålet, vilket gjorde att varje skytt satt enskilt och det var en klar förbättring, upplevde man som skytt.

Källarelokalen i NTO-huset blev alltså ungdomsföreningens "hemmabana" under många år. Fram till 1988 samlades ungdomarna där, för tränings- och tävlingstillfällen.

En gång i veckan, varje fredagskväll kl. 17.00, var det klubbsskjutning och kvällen avslutades inte förrän alla fått skjuta, vilket kunde pågå till framåt 21-tiden, enligt L-Å Cronholm. Vapen, materiel och utrustning förfinades efterhand som sporten utvecklades. De första 5 luftgevärerna var av fabrikat Walthers 55 och laddades genom att bösspipan "bröts neråt" varvid en kraftig fjäder spändes, kulan stoppades i och bösspipan veks åter upp i skjutläge. Föreningens inkomstkälla var vid denna tiden lotteriverksamhet vid Saxnäs och Möllstorp Camping några sommarmånader varje år, tillsammans med moderföreningen. Nya vapen av fabrikat feinwerkbauer köptes in efterhand, fortfarande av den "fjäderspännande" typen, men numera spändes fjädern från sidan och luftgevären var nu helt rekylfria.

Tavlor som kunde "vevas" fram och tillbaka inköptes 1986 så respektive skytt kunde nu se sina skott.

Som jag skrev i bakgrundshistoriken så var en tanke med luftgevärssatsningen att skapa ett intresse för kraftigare vapen och därmed få inflöde till "huvudföreningens" skarpskytte. Det var också en ökande nationell trend att skjuta luftgevär, som snabbt växte fram över landet. Satsningen hade till viss del gett den önskade effekten och ökade utövare av sporten markant.

Under 70-talet växte även korthållsskytte, 50 meter, fram som ett alternativ till 300-metersskytte med musergevär. Detta nya anammades av Ungdomsskytteföreningen som hängde på trenden och skapade förutsättningarna. Redan 1980 inköptes 4 st. korthållsgevär av fabrikat Unique, lämpliga för detta ändamål. Verksamheten bedrevs under sommarmånaderna vid skjutbanan i Vickleby, där en korthållsbana anlades av Lars-Åke Cronholm och Sven Sjöström för ändamålet. Det anordnades tävlingar inom förbundet där ungdomarna deltog. Intresset för korthåll fick dock aldrig samma genomslag som luftgevärsskyttet, inom föreningens ungdomsverksamhet.

Engagemanget från Lars-Åke Cronholm uppmärksammades även nationellt, då han 1984 erhöll en unik förtjänstmedalj av skytteförbundens överstyrelse i Stockholm. En hedersmedalj för särskilt goda ledarekenskaper om vapenutövande. Denna utmärkelse utdelas mycket sparsamt och väldigt sällan.

Rydberggården, Marknadsplatsen

Rydberggården, huvudentré

Luftgevärsskytte 1988-1994

Hösten 1988 flyttades luftgevärsskyttet till det nybyggda församlingshemmet, Rydberggården. Där, i en större lokal i källaren kunde det nu erbjudas 10 banor vilket alltså var en fördubbling av kapaciteten. Jag kan här nämna att föreningen 1988, med viss hjälp av sponsorer, gjorde en stor satsning och köpte in 10 st. kolsyredrivna gevär, detta innebar att "fjäderkonstruerade" luftgevär nu hörde till det förflutna. Nya kraftiga och stabila bänkar byggdes av egna förmågor. Många nya skyttar tillkom och tävlingsmöjligheterna utvecklades, samtidigt som verksamheten rullade på. Med anledning av det ökade antalet banor beslutades det att fler tävlingsskott kunde skjutas. Först ändrades det till 15 skott per tillfälle och senare till 20 skott, något som gäller ännu idag. Resultatmässigt var nu föreningens ungdomar på en relativt hög nationell nivå, både individuellt och i lagsammanhang.

Många av de som börjat skjuta under 60-talet, var nu föreningens organisationsstomme och eldsjälar. De tidigare nämnda Sven Sjöström och Lars-Åke Cronholm var fortsatt mycket engagerade i föreningens aktiviteter på ungdomssidan och bidrog med rutin och engagemang. Fler ledare blev nu involverade och här kan särskilt nämnas Sven-Erik Sjöström, Ingemar Johansson, Lars Karlsson, Mikael Bångdahl, Johan Danielsson, Niklas Fungmark, Ingemar Jönsson, Peter Fransson, Helena Karlsson o Christina Karlsson. Även denna lokalen nyttjades av flera föreningar, vilket innebar att allt material måste plockas fram varje gång det bedrevs skytte, och därefter återställas. Detta var ju inte något nytt, men nu var det dubbelt så mycket jobb med flera skjutbanor och avancerat med montering av linor för taveltransportörer etc.

I och med de förbättrade förutsättningarna ökade intresset markant för luftgevärsskytte, medlemsantalet ökade för varje år och vid årsmötet 1993 var det 68 betalande aktiva ungdomar. Det ökande antalet krävde mera utrymme, för anhöriga och väntande skyttar. Rydberggården var utmärkt som skyttelokal men kringtyor saknades. Efter några år började man därför se sig om efter andra lösningar. Rydberggården blev ungdomsföreningens hemvist under 7 år, då luftgevärsskyttet flyttade till egna lokaler vid Enbacka idrottsplats. Om detta kommer jag att berätta på nästa sida!

Skyttelokalen, Enbacka idrottsplats

Skyttelokal, Enbacka idrottsplats

Luftgevärsskytte 1994 tills idag

Det hade under en lång tid funnits tankar och önskemål om att förlägga luftgevärsskyttet till en lokal som man kunde förfoga över själv. En lokal där allt inte behövde plockas upp och plockas ner, varje gång som verksamhet bedrevs. I slutet av 1992 kom det till föreningsstyrelsens kännedom, att Stagneliusskolan i Kalmar hade för avsikt att riva 4 större "baracker", för att göra plats för en större matsalsutbyggnad. Kontakt togs med fastighetskontoret i Kalmar och intresseanmälan lämnades in i början av mars 1993. Byggnadslovsansökan och diskussioner om markköp av idrottsföreningen pågick parallellt. När tiden för intresseanmälan gått ut visade det sig att samtliga baracker gick till Öland. En till Färjestadens GOIF, två till Ölands Djurpark och en till Algutsrums Ungdomsskytteförening. Kalmar kommun beslutade att föreningarna erhöill barackerna gratis, mot flyttkostnader och återställande av mark. Djurparken fick betala ett mindre belopp, men hade samma övriga förutsättningar som föreningarna.

Tomtköp om 1100 kvm markyta med Algutsrums idrottsförening genomfördes, priset var 10:- /kvm. Mörbylånga kommun beviljade byggnadslov på den sökta platsen och en byggnadskommité bildades. Kommitén bestod av S-E Sjöström, Ingemar Johansson och Stefan Rudman. Den byggnaden som Skytteföreningen erhöillit visade sig vara den största och hade bl.a. använts som undervisningslokal, bibliotek, datasal och skolläkaremottagning.

Grund- och markläggningsarbeten samt förberedelse för husflyttning påbörjades omgående, både vid Enbacka idrottsplats och vid Stagneliusskolan. Anders Wahlström i Björnhovda anlätades för det senare, då han var en erfaren husflyttare. Nu involverades flera medlemmar som varit bortkopplade från föreningen ett antal år. Medlemmar som såg denna satsning som något mycket positivt för orten och för ungdomsskyttets utveckling. Undertecknad tillhör själv denna skara och med min koppling till byggbranchen var det självklart att ställa upp när frågan ställdes.

Den tidigare eldsjälén Sven Sjöström fick tyvärr inte uppleva frukterna av ungdomsföreningens satsning, då han avled under sommaren 1993. Dock ansåg han den otroligt viktig för föreningens framtid och lovordade den i ord och handling, ända fram till sin död.

Här följer en kort beskrivning av flytt- och byggfasen:

Huset i Kalmar delades med hjälp av motorsågar i fem delar och kördes över bron under ledning av Anders Wahlström, nattetid med broavstängning och trafiklotsar. Ibland var det "knixigt" och skyltar fick skruvas ner och återmonteras efter passage. Efterhand som husdelarna kom på plats i Algutsrum, monterades de på de uppmurade plintar som förberetts i samband med den grundläggande VVS- och elarbeten, som Gunnar Sjöström ansvarade för. Övriga arbeten på ölandsidan styrdes minutiöst av Sven-Erik Sjöström, med god hjälp av några kunniga herrar som arbetsförmedlingen bidrog med inom ramen för projekt ALU. Dessa var Ulf Barkman, Pierre Laxå samt Håkan Sigvardsson. Det rådde lågkonjunktur inom bygg och fastighetsbranschen vid denna tiden och då var all sysselsättning värdefull för att hålla kompetenser och kunnande igång.

När hela huset stod på Enbacka skulle det monteras ihop, utrustas och anpassas för skyttets behov och det var ett gediget arbete. Ett arbete som utfördes av ovan nämnda ALU-arbetare, ett antal engagerade medlemmar samt S-E Sjöström och Gunnar Sjöström som samordnande länkar. Ungdomsskyttet förfogar därmed, efter denna byggnation över en lokalyta på c:a 350 kvm, i jämförelse med NTO-lokalens 90 kvm.

Hela den fysiska processen från fastighetens tillträde och itusågning i Kalmar till färdigställandet vid Enbacka i Algutsrum tog c:a 18 månader och tusentals timmar med ideellt arbete gjordes. Hösten 1994 flyttades all utrustning över till det nya huset och luftgevärsskyttet startade där. Även om inte allt var till 100% färdigt så fungerade huset som skyttelokal och de viktigaste funktionerna var på plats. Våren 1995, närmare bestämt den 11 mars 1995 var det officiell invigning med representanter från Mörbylånga kommun, KSO Bernt Andersson och Skytterörelsens ordförande, Överste Birger Jägtoft. Dessa herrar förättade invigningen och sköt vardera fem skott för att manifestera tillfället. Tavlorna finns fortfarande att beskåda i föreningens samlingar och prisskåp.

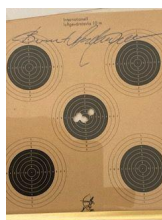
Medlemmar som bidragit med särskilda insatser i form av många arbetstimmar eller andra prestationer erhölet en särskilt framtagen förtjänstplakett, av huvudföreningens ordf. Bertil Johansson. Dessa var: Sven-Erik Sjöström, Gunnar Sjöström, Stefan Rudman, Ingemar Johansson, Jan Sjöström, Håkan Rudman och Carl-Johan Carlsson. Ordf. Bertil Johansson lovordade satsningen som oerhört positiv. Som ytterligare bevis på sitt målinriktade engagemang erhölet Sven-Erik Sjöström 1996 Ölandsbladets Ungdomsledarledarstipendie, samt Lions Club Färjestadens Ungdomsledarstipendie, under samma år. Med facit i hand var det ett avgörande beslut från Algutsrums Ungdomsskytteförening att genomföra byggandet av luftgevärshallen på Enbacka. Något som skytteverksamheten på orten, skördar frukterna av än idag. Om det står att läsa på nästa sida i denna skrivelse.

S-E Sjöström
Byggledare

Invigningstavla
Birger Jägtoft

Invigningstavla
Bernt Andersson

Förtjänstplakett
särskilda insatser

Gunnar Sjöström
Byggledare

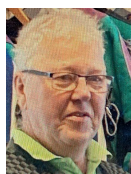
Från sekelskiftet och framåt:

När vi lämnade 1900-talet och gick över till 2000-talet, hade Skytteföreningens struktur ändrats, så att samma personer styrde i båda föreningarna. Det var alltså bara en styrelse med ordförande, sekreterare, samt övriga styrelsedelegater som beslutade och verkade inom båda föreningarna. Däremot var det 2 kassörer som skötte respektive förenings ekonomi, av praktiska och formella skäl. Regelverket var nu ändrat och det var fullt möjligt att bedriva ungdomsverksamhet inom "huvudföreningens" ramar. 2003 manifesterade skytteföreningarna med en stor fest å restaurangen på Möllstorps Camping. Då fyllde "huvudföreningen" 100 år och ungdomsföreningen 35 år. Redan då fördes det diskussioner om att göra ett samgående av de båda föreningarna, men det skulle dröja ännu några år innan det verkställdes 2009. Det har inte varit lätt att fastslå ett specifikt datum utifrån protokoll etc, men 2010 upphörde ungdomsföreningen som begrepp att gälla. Efter drygt 40 år finns det bara en "Algutsrums Skytteförening" igen. En mycket vital och väl fungerande förening som återigen bedriver skarpskytte, korthållsskytte och luftgevär under en och samma organisation. Jag har tidigare nämnt engagerade ledare inom ungdomsföreningen. Ledare som vi i dagligt tal benämner "eldsjälar" och sådana finns även idag. Algutsrums Skf:s eldsjälar det senaste decenniet är Magnus- o Caroline Rosell samt Lars Karlsson. Naturligtvis med god hjälp av många andra ledare och skyttar som bidrar på olika sätt.

Skyttelokalen vid Enbacka idrottsplats har i skrivande stund varit, och är, navet i Algutsrums Skytteförenings luftgevärsverksamhet vilket betytt väldigt mycket för den utveckling som skett. År 2000 byttes de vevbara tavelmålen ut mot elektriska dito. Nu behövde man bara trycka på en knapp för att se sin tavla eller byta ut den mot en ny. Ingen utrustning monteras eller demonteras inför skyttet då allt kan stå på plats, alla dagar i veckan. En stor skillnad för ledarna när det gäller för- och efterarbetet. Något år senare införskaffades även en tolkmaskin för bedömning av resultat. vilket därmed minimerade diskussionerna om det var en "dålig tia eller en bra nia" som skytten presterat. 2005 introducerade Bertil Johansson, Gunnar Sjöström och Lars-Åke Cronholm luftgevärsskytte för pensionärer, en gång i veckan. En aktivitet som pågår än idag, 20 år senare. Pensionärer som fikar, skjuter och har det allmänt trevligt.

2013 ersattes de elektriska taveltransportörerna av digitala tavlor där skytten ser sitt resultat på en datorskärm. Samtliga skyttars tavlor visas dessutom på storbild i ett angränsande utrymme. Detta gör det till en publik verksamhet som är spännande att följa i realtid. Vapnen har också gått in i en ny fas och drivs idag med pumpbara lufttuber, med c:a 150-200 kilos tryck.

Idag skjuts det 2-3 dagar i veckan med toppmodern utrustning på 10 banor. Föreningen redovisar c:a 130 medlemmar med 70-80 aktiva skyttar i alla åldrar, som samlas och utövar sporten efter bästa förmåga. Många av dagens aktiva bör ägna en tanke åt dom som tog det kloka beslutet 1968, att då satsa på ungdomarna. Det beslutet är grunden för dagens aktiva verksamhet i lokalen vid Enbacka idrottsplats. Flertalet av de som började i mitten på 60-talet som 10-åringar, är idag ledare för ungdomar, samtidigt som de ägnar sig åt skytte som aktiva pensionärer. Jag skrev inledningsvis att föreningens första valda ordförande i ungdomsföreningen var Mats Karlsson. Då måste jag också nämna att den sista valda ordföranden i ungdomsskytteföreningen var Mats yngre bror, Lars Karlsson. Han har dessutom suttit ordförande i Algutsrums Skytteförening, sedan de båda föreningarna slogs samman till en, under verksamhetsåret 2009.

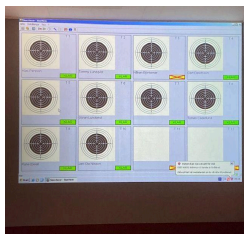

Lars Karlsson, ordförande 2007-nutid

Nutidsbilder, Styrelse 2024 och Källförteckning.

Skyttarnas digitala tavlor och monitorer, för visning av träff

På storbild ser vi allas resultat, skott för skott

Skjutbanan i Vicklebyskogen
Mauser- och korthållsskytte

Algutsrums Skytteförenings styrelse 2024-2025

Ordförande :Lars Karlsson
Vice ordförande :Daniel Karlsson
Sekreterare :Patrik Nilsson
Kassör :Peter Fransson
Ledamot :Daniel Becker
Ledamot :Magnus Rosell
Ledamot :Caroline Rosell
Hedersledamot: :Bertil Johansson

In Memoriam Bertil Johansson

Inför denna tidsskrifts tryckning, möttes Algutsrums Skytteförening av den sorgliga nyheten, att vår Hedersledamot Bertil Johansson avlidit efter en kort tids sjukdom, sörjd och saknad av många. Bertil har under 80 år verkat inom Algutsrums skytteförening och var sedan 2003 stolt Hedersmedlem. Hans gärning inom skytterörelsen, lokalt och nationellt, går ej att beskriva i ord. Han var legendarisk

Källförteckning:

Skriftliga: Arkivmaterial såsom protokoll, kassaböcker och årsberättelser
Artiklar ur lokaltidningarna Barometern och Ölandsbladet

Muntliga: Lars-Åke Cronholm, som tagit del av och godkänt innehållet
Sven-Erik Sjöström, som tagit del av och godkänt innehållet
Caroline Rosell, som tagit del av och godkänt innehållet
Lars Karlsson, som tagit del av och godkänt innehållet

Bilder: Jan Sjöström, Lars Karlsson, Monika Andersson, L-Å Cronholm
samt föreningens Hemsida: <https://www.laget.se/Algutsrumskf/>